עד מוצאי יום טוב האחרון של חג ואם התנה עליהם הכל לפי תנאו: דלמא מן הצד. איתמר נויי סוכה אין ממעטין בסוכה אמר רב אשי ומן הצד ממעטין. מנימין עבדיה דרב אשי איטמישא ליה כתונתא במיא ואשתטחא אמטללתא אמר ליה רב אשי דלייה דלא לימרו קא מסככי בדבר המקבל טומאה, והא קא חזו ליה דרטיבא? לכי יבשה קאמינא לך. איתמר נויי סוכה המופלגין ממנה ארבעה רב נחמן אמר כשרה, רב חסדא ורבה בר רב הונא אמרי פסולה, רב חסדא ורבה בר רב הונא איקלעו לבי ריש גלותא, אגנינהו רב נחמן בסוכה שנוייה מופלגין ממנה ארבעה טפחים, אשתיקו ולא אמרו ליה ולא מידי, אמר להו הדור בהו רבנן משמעתייהו? אמרו ליה *אנן שלוחי מצוה אנן ופטורין מן הסוכה. אמר רב יהודה אמר שמואל מותר לישן בכילה בסוכה אע"פ שיש לה גג והוא שאינה גבוהה עשרה. תא שמע הישן בכילה בסוכה לא יצא ידי חובתו הכא במאי עסקינן כשגבוהה עשרה. מיתיבי *הישן תחת המטה בסוכה לא יצא ידי חובתו הא תרגמה שמואל - במטה גבוהה עשרה. ת"ש או שפירס על גבי קינופות פסולה התם נמי דגביהי עשרה והא לא קתני הכי דתניא נקליטין שנים, וקינופות ארבעה, פירס על גבי קינופות פסולה, על גבי נקליטין כשרה ובלבד שלא יהיו נקליטין גבוהין מן המטה עשרה מכלל דקינופות אף על פי שאין גבוהין עשרה? שאני קינופות דקביעי. והרי סוכה על גבי סוכה דקביעא ואמר שמואל כהכשרה כך פסולה? אמרי התם דלמפסל סוכה, בעשרה, הכא דלשויי אוהלא בציר מעשרה נמי הוי אוהלא. *אמר רב תחליפא בר אבימי אמר שמואל הישן בכילה ערום מוציא ראשו חוץ לכילה וקורא קריאת שמע מיתיבי הישן בכילה ערום לא יוציא ראשו חוץ לכילה ויקרא קריאת שמע הכא במאי עסקינן כשגבוהה עשרה ה"נ מסתברא מדקתני סיפא הא למה זה דומה לעומד בבית ערום שלא יוציא ראשו חוץ לחלון ויקרא קריאת שמע שמע מינה

ובית

הכל לפי תנאו. וכגון דאמר איני בודל מהם כל בין השמשות של יום טוב הראשון דלא חל קדושה עלייהו והכי מוקים לה במסכת ביצה בהמביא (דף ל:) ותנאה אחרינא לא מהני בהו, קתני מיהת סדינין והיינו סייעתא: דילמא מן הצד. לדפנות קאמר אבל למעלה אימא לך אפילו לגאותה נמי מסכך במקבל טומאה קרי לה: אין ממעטין. קרמין הפרוסין למעלה לנוי אין ממעטין: בגבוהה מעשרים להכשירה דלאו מין סככה נינהו דאי סכך הוו הוה מיפסלה משום מקבל טומאה ולא לפוסלה *משום פחותה מי': ומן הצד ממעטין. לא משיעור ז' טפחים דהא הויא מחזקת ראשו ורובו ושולחנו: איטמישא. נישורה במים: והא קחזו לה דרטיבא. שהיא לחה ומוכחא מילתא דלנגבה שטחוה ולא לסכך: לכי יבשה קאמינא לך. דתסלקה: נויי סוכה. סדינין הפרוסין תחת סכך לנוי: פסולה. משום אהל מפסיק ואשכחן דלא גני בסוכה ולרב נחמן כיון דלנוי סוכה יהבינהו בטלה לגבה: רב נחמן. אב בית דין היה ונגיד ומצוה בבית ראש גולה ועושין על פיו: שלוחי מצוה אנן. להקביל פני ראש גולה דחייב אדם להקביל פני רבו ברגל ופטורין כדתנן לקמן (דף כה:) שלוחי מצוה פטורין מן הסוכה: כילה. הפרוסה סביבות המטה ואע"פ שיש לה גג שאין גגה משופע כשל נקליטין אלא שוה כשל קינופות: והוא שאינה גבוהה עשרה. מן המטה דבציר מגובה עשרה לאו אוהלא הוא: הא לא קתני הכא. בברייתא דמפרש להו בגופה דהכי תנא נקליטין שנים כדפירשתי לעיל יוצאין באמצע המטה למראשותיה ולמרגלותיה: דקביעי. אבל כילה לא קביעה בחוזקה כקינופות הלכך כי לא גבוהה עשרה לא חשיב: התם דלמפסל סוכה. קאתיא משום סוכה תחת סוכה: כהכשרה כך פסולה. כל כמה דלא מקריא עליונה סוכה לא מיפסלא תחתונה: הכא דלשוויה אוהלא. שלא ישן תחתיו אבל שאר הסוכה כשרה: בציר מעשרה נמי הוי אוהלא. היכא דקביעה: וקורא קריאת שמע. דכיון דלאו אהל הוא לא אמרינן למקום שרובו שם ראשו נגרר וליתסר משום לא יראה בך ערות דבר' אלא הרי הוא כמוציא ראשו חוץ לחלוקו:

הכי

עד מוצאי י"ט האחרון של חג. לקמן בפ' לולב וערבה (דף מו: ושם) מפרש מאי שנא מאתרוג דשרי ביום טוב האחרון ומסיק משום דסוכה אי אתרמי ליה סעודתא בין השמשות בעי למיכל בסוכה ומיגו דאיתקצאי לבין השמשות איתקצאי לכולי יומא אבל אתרוג לא חזי בין השמשות דמעיקרא קדים נפיק ביה ואף על גב דבה"ש מוקצה הוא בין השמשות דשמא יום הוא והוי שביעי של חג לא שייך כי האי גוונא לאוסרו בשמיני במיגו דאיתקצאי לבין השמשות מאחר דלא נאסרה אלא מחמת יום שעבר וכן משמע בפ"ד (שם) גבי הפריש ז' אתרוגים לז' ימים דאמרינן התם דכל אחת ואחת יוצא בה ואוכלה למחר ולא אסרינן למחר אף על גב דאיתקצאי בין השמשות משום ספיקא דיום שעבר ומהאי טעמא גבי שבת ויום טוב בפ"ק דביצה (דף ד.) דאמר רב נולדה בזה אסורה בזה מפרש טעמא משום הכנה ולא בעי למימר מיגו דאיתקצאי אע"ג דרב כרבי יהודה סבירא ליה דאית ליה מוקצה וכן שני ימים טובים של גליות דנולדה בזה מותרת בזה ובפרק בכל מערבין (עירובין דף לט.) גבי לגין של טבול יום שמלאוהו מן החבית של מעשר טבל ואמר הרי זה תרומת מעשר לכשתחשך דבריו קיימין ואם אמר ערבו לי בזה לא אמר כלום משום דסוף היום של ע"ש קונה עירובו או משום דבעינן סעודה הראויה מבעוד יום הא אם תחילת יום של שבת קונה עירוב ולא בעי סעודה הראויה מבעוד יום הוי עירוב ולא אמרינן לאו ראויה היא בשבת מיגו דאיתקצאי בין השמשות משום יום שעבר וכל הני לא דמו לסוכה דאסרינן משום דאי איתרמי ליה סעודתא בין השמשות אף על גב דלא מיחייב למיכל בה אלא משום ספיקת יום שעבר (א) שאני סוכה דמכל מקום חייב למיכל בה מחמת מה שיהיה ומאן דאסר התם אתרוג אפילו בשמיני ופירש שם בקונטרס מיגו דאסור בין השמשות בשמיני משום דספק יום דשביעי הוא איתקצאי לכולי יומא אלמא אהני מיגו דאיתקצאי משום יום שעבר לאסור בשמיני לא יתכן דאפילו רב אסי דאסר ביצה פ"ק דביצה (דף ד:) בשני ימים טובים של גליות לא אסר אלא משום דמספקא ליה אם קדושה אחת הן או לא אלא היינו טעמא משום דגזר אתרוג אטו סוכה ומיהו אין ראיה מרב אסי למאי דגרים לקמן פ' לולב וערבה (דף מו:) הפריש שבעה אתרוגים לשבעה ימים רב אסי אמר כל אחת ואחת יוצא בה ואוכלה למחר דקסבר לכולי יומא איתקצאי ותו לא ושרי ליה למחר ולא אסר ליה במיגו דאיתקצאי לפיכך דוחק התלמוד לפרש טעמא גבי ביצה משום דמספקא ליה והפריש שבעה אתרוגים לשבעה ימים דקאמר רב בפ' לולב וערבה כל אחת ואחת יוצא בה ואוכלה לאלתר אע"ג דרב כר' יהודה סבירא ליה לא אסר למיכלה ביומא במיגו דאיתקצאי למצותה לחודה איתקצאי ותו לא והיכא דמיקלע שבת במוצאי יום טוב של חג נוהגין איסור להסתפק מנויי סוכה עד מוצאי שבת ולכאורה שרי דמאיזה טעם נאסור [אי] משום דקדושה אחת היא שבת ויום טוב האמר רב פ"ק דביצה (דף ד.) הלכה כארבעה זקנים ואליבא דר' אליעזר דאמר שתי קדושות הן ואי משום הכנה מה הכנה יש כאן: **נויי** סוכה. קרמים הפרוסים למעלה לנוי אין ממעטין בסוכה גבוהה מכ' להכשירה דלאו מין סככה הוא דאי סככה הוי הוה מיפסל משום דמקבל טומאה ולאו לפוסלה משום פחותה מי' כך פירש בקונטרס ולא דמי להוצין יורדין לתוך י' דפסלינן לעיל (דף ד.) משום דירה סרוחה דשאני הכא דלנוי עשויין: **שלוחי** מצוה אנן. וכגון שהיו מתבטלים מן המצות אם היו מחזרין אחר סוכה אחרת: **ובלבד** שלא יהיו נקליטין גבוהין מן המטה עשרה. מן הדין אפילו גבוהין י' שרי דלא חשיבי אהל להפסיק כיון דאין בגגו טפח דהא בשילהי פירקין (דף יט:) מסקינן דכן הלכה סוכה העשויה כמין צריף פסולה לפי שאין לה גג דשפועי אהלים לאו כאהלים דמו ומינה דייק רב יוסף בגמרא דמותר לישן בכילת חתנים בסוכה והא דאסרינן הכא גבוהין עשרה היינו מדרבנן ודוקא בנקליטין דקביעי אבל כילת חתנים דלא קביעי אפילו גבוה י' שריא כי היכי דהחמירו בקינופות לאסור אפילו אין גבוהין י' משום דקביעי ובכילת חתנים דלא קביעי שרי אפילו ביש לה גג וכדאמרינן לאידך לישנא דנקליטין לגבי כילה קביעי אי נמי בהכי פליגי הנך תרי לישני ועל כרחך בהא פליגי הנך תרי לישני דלא אפשר לומר דפליגי ביש לה גג ואינה גבוהה י' דללישנא בתרא אסור דהא בהדיא בגמרא תרגמא שמואל למתניתין דהכא בגבוה י': **מוציא** ראשו חוץ לכילה וקורא ק"ש. לא חייש שמואל ללבו רואה את הערוה [כת"ק בברכות כד: כה:]

אי

עין משפט נר מצוה

סה א מיי' פ"ו מהל' סוכה הלכה יח סמג עשין מג טוש"ע א"ח סי' תרלח סעיף ג:

סו ב מיי' שם סמג שם טור ש"ע א"ח סי' תרכט סעיף יט:

סז ג מיי' שם הלכה כג סמג שם טוש"ע א"ח סי' תרכט סעיף ב:

◆

רבינו חננאל

בקרמין ובסדינין המצויירין ותלה בה אגוזים ואפרסקין כו' אסור להסתפק מהן עד מוצאי יו"ט האחרון ואם התנה עליהן בשעה שעיטרה ע"מ שיסתפק מהן כל ימי המועד מותר להסתפק מהן אפילו ביום טוב קתני מיהא עיטרה בקרמין ובסדינין כרב חסדא ודחי רב אשי דלמא כי מכשר האי תנא בעיטרה מן הצד אבל תחת הסכך פסולה ודלא כרב חסדא. עבדיה דרב אשי איטמישא כתנתיה במיא ושטחה ע"ג סוכה כדי להתייבש. וא"ל הסר אותה שלא יאמרו הרואין אותה ע"ג סכך הסוכה דמסככין בבגד. ופשוטה היא. *) פירוש הסדינין שמעטרין הסוכה בהן שאינן דבוקות בדפנות אלא אמרו פסול' וקיי"ל יחיד ורבים הלכה כרבים. אמר רב יהודה אמר שמואל מותר לישן בכילה בסוכה אע"פ שיש לכילה זו גג טפח. ובלבד שלא תהא גבוהה (ששה) [עשרה] טפחים ואקשינן עליה ממתני' דקתני הישן (במטה) [תחת המטה] בסוכה לא יצא י"ח. ומשני במטה גבוהה י' טפחים. והרי קנופות דאינן גבוהות ז' טפחים דתניא בהדיא נקליטין שנים וקנופות ד'. פירס ע"ג קנופות פסולה. ע"ג נקליטין כשרה. ובלבד שלא יהו נקליטין גבוהין מן המטה עשרה טפחים. מכלל דקנופות אע"פ שאין גבוהות עשרה טפחים פסולה. ודאי שאני קינופות דקביעי במטה ואפילו פחות מי' כיון דקביעי אהל הן. והרי סוכה אע"ג דקביעה ואמר כהכשרה כך פסולה. כלומר אינה עליונה חשובה אהל עד שיהא בה חלל י' טפחים ודחינן התם לגבי סוכה ע"ג סוכה דלמפסלא לסוכה קא אתי בעי' שמואל י' טפחים ואמר כהכשרה כך פסולה אבל הכא **) בכילה דלשוויא אהלא קא בעי בבציר מי' טפחים לא הוי אהלא. הא דאמר שמואל הישן בכילה ערום מוציא ראשו חוץ לכילה וקורא ק"ש אוקימנא בשאינה גבוהה י' טפחים (וכי הכילה) [ולכן] אמרינן חזינא לה כמאן דחביטא רמיא על גופו היא וכלבוש עשוי אבל אם היא עשרה טפחים לא יוציא ראשו חוץ לחלון ויקרא. דייקינן מנה מדקתני למה זה דומה

מסורת הש"ס

[לקמן כו. ע"ש]

לקמן כה:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה עד מוצאי וכו' דשאני סוכה דמכל מקום וכו' בין השמשות דשמיני משום:

---

*) נראה פשוט דחסר כאן וצ"ל נויי סוכה המופלגין ממנה ארבעה. פירוש הסדינין כו' אלא פרודות מהדופן ד"ס ר"נ אמר כשרה ורב חסדא ורבה בר רב הונא אמרו פסולה וקיי"ל וכו'.

**) לפי סוגיית הגמרא אקינופות קאי דלשוויה אהלא היכא דקביעא כמו קינופות בבציר מי' נמי הוי אהלא. ודברי רבינו צ"ע

נושא/מבנה

◇ נויי סוכה השפעתם על מדות הסוכה א. בגובה ב. מן הצד

נושא/מבנה (עז המש' א)

כילה

ב' לשונות בדברי ר' יהודה אמר שמואל בהתירו שינה בכילה בסוכה

△ קושיות על הנ"ל

נושא (בתוך הסוגריים)

הישן ערום ואמירת ק"ש

* מענין לענין נויי למלה מי' אינו מוגדר בדירה סרוחה אבל בסכך שענפיו יורדין לתוך עשרה דבא אומר לעיל ד. דפסול משום דירה סרוחה — בנראה יש לחלק דבנויי סוכה אמרינן דהוא בטל לגבי הסכך וכדאיתא בדברי ר"ה פסולה משום כשהסכך גופא יורד לתוך עשרה

* אחרי הסוגיים דגמ' חוזרת לענין כילה וסוכה. בתוכה מובא הלכות הקשורות לישן ערום ואמירת ק"ש